

PODSTAWOWE ZASADY BHP STRAŻAKA – OCHOTNIKA

Aby członek OSP mógł uczestniczyć w akcjach ratowniczo-gaśniczych musi spełniać trzy kryteria:

- Mieć ukończone 18-lat
- Ukończony kurs szeregowców OSP
- Posiadać aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych

Wyjeżdżając do akcji każdy strażak powinien posiadać środki ochrony osobistej:

- buty specjalne
- umundurowanie bojowe typu NOMEX
- hełm ochronny
- rękawice
- kominiarkę

Wszystkie te rzeczy powinny posiadać aktualne atesty oraz mieć zachowany okres używalności podawany zazwyczaj przez producenta.

Zachowanie się strażaka podczas alarmu:

- Od momentu ogłoszenia alarmu do wyjazdu samochodu pożarniczego ze strażnicy (remizy), mogą się zdarzyć niebezpieczne wypadki spowodowane często zaniechaniem lub lekceważeniem przepisów. Wielu niebezpieczeństw można uniknąć stosując poniższe zasady:

Teren wokół strażnicy, a szczególnie przy bramach wyjazdowych, wejściach powinien być utwardzony, równy i niezatarasowany.

W okresie zimowym odśnieżony i posypany piaskiem.

- Wieczorem i w nocy strażak, który pierwszy przybył na alarm do remizy, powinien niezwłocznie włączyć oświetlenie zewnętrzne.
- Strażak otwierający bramy wyjazdowe powinien je zabezpieczyć przed samoistnym zamknięciem.
- Nie należy w żadnym wypadku ustawiać się przed lub za samochodem pożarniczym lub innym środkiem transportowym. Strażacy zgłaszający się alarmowo powinni zajmować swoje pozycje wzdłuż boków pojazdu pożarniczego.
- Odzież ochronna oraz uzbrojenie osobiste (środki ochrony indywidualnej) powinny znajdować się w ustalonych miejscach, np. na wieszakach, regałach lub ułożone w kabinie załogi.
- Pierwszą czynnością strażaka po przybyciu do strażnicy jest włożenie indywidualnych środków ochrony.
- W garażu lub pomieszczeniu na sprzęt należy bezwzględnie przestrzegać **zakazu** używania **ognia otwartego i palenia tytoniu**.
- Przed zajęciem miejsca w samochodzie pożarniczym lub przystosowanym do tego celu innym pojeździe, do obowiązków strażaków, pełniących poszczególne funkcje w sekcji, należy sprawdzenie kompletności sprzętu i jego zabezpieczenie w czasie transportu.
- Sprzęt, nieprzewidziany normatywami, nie może znajdować się w kabinie załogi.

Zajęcie miejsc w środkach transportu:

- W żadnym wypadku nie można dopuścić do tego, aby w składzie sekcji znaleźli się członkowie młodzieżowych i kobiecych drużyn pożarniczych lub osoby przypadkowe.
- W kabinie załogi nie może znajdować się więcej osób niż jest w niej miejsc stałych.
- W kabinie kierowcy może znajdować się wyłącznie kierowca i dowódca sekcji.
- Jeżeli warunki lokalowe strażnicy uniemożliwiają bezpieczne zajęcie miejsc w pojazdach, czynność tę należy wykonać poza budynkiem strażnicy, w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo.
- Zajęcie miejsc odbywa się w kolejności ustalonej regulaminem sekcji, w przypadku jego nieopracowania strażacy zajmujący środkowe miejsca w kabinie wsiadają jako pierwsi, a na końcu ci, którzy mają miejsca przy drzwiach.
- Dowódca pierwszej roty odpowiedzialny jest za właściwe zachowanie się strażaków w kabinie załogi. Po stwierdzeniu normatywnej ilości strażaków w kabinie i stwierdzeniu zamknięcia drzwi, melduje dowódcy gotowość do odjazdu.
- Jako ostatni zajmuje miejsce dowódca sekcji, który wydaje rozkaz Wyjazdu kierowcy, po upewnieniu się, że wszystkie drzwi pojazdu są zamknięte i otrzyma potwierdzenie dowódcy I roty o gotowości załogi do wyjazdu.

Zachowanie się strażaków w czasie jazdy do zdarzenia:

- w czasie jazdy nie wolno: wskakiwać lub wyskakiwać z pojazdu
- stać na stopniach, błotnikach lub na dachu pojazdu (zbiorniku wody)
- otwierać drzwi kabiny
- wychylać się przez okna kabin
- palić tytoniu
- rozmawiać z kierowcą
- wychylać się z luku do działka wodnego
- opuszczaćabinę załogi bez wyraźnego rozkazu dowódcy sekcji.

Kierowca korzysta z uprawnień przysługujących pojazdom uprzywilejowanym z tym, że szybkość pojazdu powinna gwarantować pełne bezpieczeństwo ludzi i sprzętu, niedopuszczalnym jest ponaglanie kierowcy do zwiększenia prędkości jazdy, natomiast zmniejszenie jej w razie lekceważenia niebezpieczeństwa przez kierowcę jest obowiązkiem dowódcy. W drodze powrotnej, z akcji, kierowcę obowiązują wszystkie przepisy wynikające z "Prawa o ruchu drogowym".

Podstawowe zasady bezpiecznej pracy strażaków podczas akcji gaśniczej.

W czasie trwania akcji gaśniczej podstawowym zadaniem jest osiągnięcie celu taktycznego przy maksymalnie zachowanym bezpieczeństwie strażaków.

- Stosować obuwie i sprzęt ochronny oraz wykorzystywać zasłony naturalne i sztuczne w celu zmniejszenia oddziaływania wysokiej temperatury i płomieni
- Unikać prowadzenia linii wężowych w sposób utrudniający poruszanie się po drogach, dojeżdżaniu do stanowisk gaśniczych. Pionowo prowadzone linie wężowe należy zabezpieczyć w sposób uniemożliwiający ich przemieszczanie i zsuwanie się:
 - wzdłuż ulic i dróg węże należy układać na ich skraju (przy krawężnikach, poboczu)

- na klatkach schodowych przy ścianie klatek lub pionowa w przestrzeni pomiędzy biegami schodów
- linia węzowa ułożona w poprzek drogi, ulicy musi być zabezpieczona mostkami przejazdowymi, a użytkownicy drogi muszą, być ostrzegani o powstałym zagrożeniu (oznakowanie drogi, kierowanie ruchem)
- linię gaśniczą po drabinie należy prowadzić w środku rozstawu bocznic drabiny z jednoczesnym jej zabezpieczeniem przed zsunięciem i odciążeniem rąk prądownika
- unikać wnoszenia odcinków węży na wyższe kondygnacje, jeżeli istnieje możliwość wciągnięcia linii węzowej przy użyciu linek
- budowa i prowadzenie linii węzowych winna odbywać się na sucho
- o połączenia odcinków węży łącznikami z nasadami i armaturą wodno - pianową należy wykonać dokładnie w sposób uniemożliwiający ich rozłączenie
- Stojaki i klucze hydrantowe należy oznakować ukośnymi biało - czerwonymi pasami. W porze nocnej użytkowane studzienki hydrantowe należy dodatkowo oznakować pulsującym pomarańczowym światłem
- Podstawowe zasady bezpiecznej pracy prądownika:
 - nie wolno napełniać linii gaśniczej wodą bez wyraźnego polecenia lub sygnalizacji prądownika
 - zabrania się gwałtownie zamykać i otwierać dopływ wody do linii węzowych
 - zabronione jest gwałtowne zwiększanie ciśnienia wody w liniach węzowych
 - podając środki gaśnicze należy pamiętać o ich właściwościach fizykochemicznych, zaletach i przeciwwskazaniach podczas gaszenia różnych materiałów palnych
 - operując prądami wody należy zwracać baczną uwagę na innych uczestników akcji gaśniczej znajdujących się w ich zasięgu
 - kierować prądy wody w ten sposób, aby nie dopuścić do zniszczenia lub zawalenia osłabionych przez ogień elementów konstrukcji budynku.

Wykonując zadania ratowniczo - gaśnicze na wysokości należy stosować poniższe zasady:

- prądownik powinien zabezpieczyć się za pomocą zatrzaśnika, a linię gaśniczą przy użyciu podpinki
- na drabiny, podnośniki nie wolno wchodzić bez uzbrojenia osobistego
- gdy nie występuje bezpośrednio oddziaływanie temperatury, dymu drabinę należy opierać tak, aby co najmniej dwa szczeble wystawały ponad krawędź, np. dachu, parapetu okna
- podczas wykonywania zadań w złych warunkach atmosferycznych, w miejscach oblodzonych, mokrych i stromych należy stosować wszelkie dostępne sposoby zabezpieczeń, których podstawowym elementem powinny być szelki ratownicze
- wszystkie przedmioty i materiały uniemożliwiające wejście, np. przez okno do pomieszczenia, należy wsuwać do jego wnętrza, zachowując szczególną ostrożność przy wybijaniu szyb.
- Każda osoba pracująca w strefie zadymionej powinna być wyposażona w sprawnie działający sprzęt oświetleniowy
- Strażacy, wykonujący zadania w pomieszczeniach zadymionych piwnic, kanałów, studni i innych o skomplikowanym układzie komunikacyjnym, powinni mieć zapewnioną gwarancję niezwłocznej pomocy
- Przerwanie pracy i wyjście rot (patrolu) ze strefy gazów toksycznych, zadymienia poza decyzją dowódcy może nastąpić w szczególności, w razie:
 - wystąpienia złego samopoczucia uczestników akcji
 - stwierdzenia uszkodzeń izolacyjnego sprzętu ochrony dróg oddechowych
 - naruszenia rezerwy tlenu lub powietrza niezbędnego na czas powrotu

- Gdy sytuacja nie pozwala na zwłokę ze względu na konieczność ratowania ludzi albo możliwość gwałtownego rozprzestrzeniania się pożaru, a stężenie dymów, gazów jest nieznaczne, dopuszcza się wprowadzenie do pomieszczeń zadymionych osób niezabezpieczonych izolacyjnym sprzętem ochrony dróg oddechowych. W okolicznościach tych należy:
 - oddymić i przewietrzyć pomieszczenia
 - posuwać się w pozycji schylonej ku podłodze, jeśli dym unosi się ku górze
 - W przypadku, gdy nie udało się wyłączyć dopływu energii elektrycznej, należy przyjąć zasadę, że:
 - każde urządzenie i instalacja elektryczna, w tym każdy przewód lub kabel mogą znajdować się pod napięciem
 - urządzeń elektrycznych, instalacji nie wolno dotykać, usuwać, zrywać. Może to nastąpić z zachowaniem przepisów o postępowaniu z urządzeniami elektrycznymi pod napięciem.